

meetbaar
resultaat

Werkboek Emissieloos Bouwen

Aan de slag met emissieloos bouwen in
jouw gemeente in 5 stappen.

Inhoudsopgave

Over Zebra en Sustendo	3
Wat heb je nodig?	4
Emissieloos bouwen in 5 stappen.....	5
Stap 1: Formuleren huidig beleid en ambities.....	5
Stap 2: In beeld brengen van de mogelijkheden op gemeentelijke locaties	7
Stap 3: Beschikbaarheid netruimte	8
Stap 4: Laadbeleid opstellen.....	9
Stap 5: Operationeel maken	11
Verder praten?	12

Inleiding

Gemeentes hebben de ambitie om emissieloos werken (o.a. bouwen, renovaties en onderhoud/werkzaamheden aan groenvoorziening, wegen en water) aan te besteden. Wanneer er aan bouwbedrijven wordt gevraagd emissieloos te gaan bouwen, is het uit te voeren met elektrisch materieel de meest voor de hand liggende optie.

Het kan een uitdaging zijn om voldoende vermogen te hebben om het materieel op efficiënte wijze van stroom te voorzien. Grotere regionale of landelijke bedrijven zijn hier al verder in. Maar je wilt bij je aanbesteding juist ook bedrijven uit de eigen gemeente een eerlijke kans bieden.

Voor deze organisaties is behoefte aan extra laadpunten in de buurt van het werk. Gemeenten kunnen hierbij helpen door (een deel van) hun eigen locaties (of van andere partijen) open te stellen voor het laden van materieel.

Om dit mogelijk te maken, zijn er vijf stappen te zetten:

1. Formuleren huidig beleid en ambities
2. In beeld brengen van de mogelijkheden op gemeentelijke locaties
3. Beschikbaarheid netruimte (in samenwerking met Zebra)
4. Laadbeleid opstellen
5. Operationeel maken

Over Zebra en Sustendo

Zebra en Sustendo zijn twee Gelderse adviesbureaus op het gebied van de energietransitie. In totaal hebben we ruim 800 klanten met utiliteitsgebouwen geholpen te verduurzamen.

Craig Savy – **Zebra** – craig.savy@zbr.nu - 06 41 53 66 78

Marcella van Harn – **Sustendo** – marcella.vanharn@sustendo.nl - 06 11 78 35 10

Hulp nodig? Neem contact met Craig of Marcella, we helpen je graag verder!

Wat heb je nodig?

Om de stappen uit dit werkboek uit te voeren heb je een aantal dingen nodig. Zodra je dit klaar hebt liggen, kan je de stappen van het werkboek uitvoeren.

Dit heb je nodig:

1. Omgevingsplan van de gemeente
2. Overzicht van gemeentelijke locaties met een netaansluiting (groot- en kleinverbruik)

Emissieloos bouwen in 5 stappen

Stap 1: Formuleren huidig beleid en ambities

Formuleer het gemeentelijk beleid over emissieloos bouwen. Het gaat hier om beleid voor de eigen organisatie en om beleid voor de bedrijven en inwoners binnen de gemeente.

1. Welke richtlijnen wil de gemeente meegeven bij het aanbesteden van werken aan wegen of eigen vastgoed?

2. Welke eisen stelt de gemeente voor werkzaamheden binnen de gemeente (omgevingsplan)?

3. Wil de gemeente zelf een rol spelen bij het aanbieden van oplaadmogelijkheden voor materieel? Of kiest de gemeente ervoor dit volledig bij de markt neer te leggen?

Stap 2: In beeld brengen van de mogelijkheden op gemeentelijke locaties

Wanneer de gemeente overweegt ook op eigen locaties laadmogelijkheden aan te bieden, is het van belang om de feiten op een rij te krijgen.

1. Stel een overzicht op met gemeentelijke locaties met een netaansluiting. Leg vast of deze locaties een grootverbruik of kleinverbruik aansluiting op het net hebben. Breng voor de grootverbruik aansluitingen de netruimte in beeld. En niet onbelangrijk: leg voor elke locatie vast welke mogelijkheden er zijn voor het parkeren van materieel tijdens het laden, met daarbij of de parkeerplaats afgesloten en/of bewaakt kan worden.

Locatie	Type	Netruimte	Parkeerruimte	Toegang	Bewaking
Voorbeeldstraat 1	Grootverbruik	3x100A	40 plaatsen	Afgesloten	Ja
Voorbeeldstraat 2	Kleinverbruik	n.v.t.	30 plaatsen	Open	Nee

Stap 3: Beschikbaarheid netruimte

Op basis van het bovenstaande overzicht, bepaal je waar het zinvol en wenselijk is om laadinfrastructuur aan te gaan bieden.

Voor die locaties is een verdiepende analyse wenselijk. Want hoe is de beschikbare netruimte te garanderen? Is er meer netruimte vrij te spelen, wanneer en onder welke condities?

Deze analyse wordt door ZEBRA uitgevoerd. Hiervoor neem je contact op met craig.savy@zbr.nu.

Notities uitkomsten analyse:

Stap 4: Laadbeleid opstellen

Wanneer je weet op welke locaties er hoeveel laadruimte beschikbaar is, is het tijd om een laadbeleid op te stellen.

1. Wil je deze plekken openstellen voor iedereen? Of alleen voor organisaties die in opdracht van de gemeente werken?

☐ Ja

☐ Nee, alleen voor organisaties die in opdracht van de gemeente werken

☐ Anders:

2. Indien er meer partijen op één locatie willen gaan laden, hoe ga je als gemeente prioriteren?

3. Wil je een reserveringssysteem gaan gebruiken?

☐ Ja

☐ Nee

☐ Anders:

4. Kan en wil je een locatie altijd openstellen? Of op bepaalde momenten niet? (Denk hierbij aan kermis, of gemalen die bij zware regen geen netruimte hebben.)

☐ Ja

☐ Nee, niet wanneer:

5. Welke tarieven wil je als gemeente gaan rekenen?

Stap 5: Operationeel maken

De laatste stap is het realiseren van de plannen, waarbij Sustendo en Zebra je zal begeleiden. De aanschaf en installatie van laadpunten is hiervan een belangrijk onderdeel.

Andere zaken om te organiseren zijn zorgdragen zoals bedrijven informeren over welke laadplekken op welk moment beschikbaar zijn (inzicht); actieve vermogenssturing op de laadpunten laten aanbrengen om mee te kunnen bewegen met het stroomgebruik van het gebouw en de plaatselijke behoefte van de netbeheerder; het inregelen van de betaling van het laadpuntgebruik en eventueel het realiseren van een reserveringssysteem.

Hieronder vind je een checklist met de bovenstaande zaken om te realiseren en plek voor eventuele andere taken:

- ☐ Laadpunten aangeschaft en geïnstalleerd
- ☐ Bedrijven geïnformeerd over welke laadplekken op welk moment beschikbaar zijn
- ☐ Actieve vermogenssturing op de laadpunten aangebracht
- ☐ Inregelen van de betaling van het laadpaalgebruik
- ☐ *Optioneel: Reserveringssysteem gerealiseerd*
- ☐ *Optioneel: voeg zelf acties toe*

Verder praten?

We hopen dat je met dit werkboek goed inzicht hebt gekregen welke stappen je kunt zetten om binnen jouw gemeente het laden van materieel te faciliteren.

We vinden het leuk om jouw reactie op dit document te horen, en eventuele vragen te beantwoorden. En indien gewenst, helpen we natuurlijk graag mee bij het uitvoeren van één of meerdere van de beschreven stappen.

Neem gerust contact met ons op:

Craig Savy – **Zebra** – craig.savy@zbr.nu

Marcella van Harn – **Sustendo** – marcella.vanharn@sustendo.nl

Hulp nodig? Neem contact met Craig of Marcella, we helpen je graag verder!